

ШЫН

БУДУРУЛГЕ ЭКОНОМИКТИГ АЖЫЛДЫ САЙЗЫРАНГАЙЖЫДАР

«ЧАА БЕШ ЧЫЛДЫН СОЛУГАЛАРЫН ЧЕДИИШКИН-НИГ КҮҮСЕДИР ТӨЛЗӨДӨ, БИСТИН КАДРЛАРЫВЫСТЫН ЭКОНОМИТИГ АЙТЫРЫЛАРЫН КӨӨРҮНГӨ БӨТТҮГ БУ-РУНГААЛАШКЫНЫН ЧЕДИП АЛЫРЫ, ЧАҢЧЫЛ БОЛУ БЕРГЕН ЧАМДЫК БОДАЛДАРДАН АДЫРЛАРЫ ЧУГУЛА ДЭЭРЗИН ОНАЛАП ДЕМДЕГЛЭЭРИ ЗЕРГӨЖӨН ДӨП, ТӨП КАМИТЕТ САНАП ТУРА» — деп, партияның XXIV съездинин СЭКП ТН-ның Отчет илеткелинге эш Л. И. Брежнев чу-гулаан.

Съездиниң шийтирлеринге дүүштүр ажил-херекте че-дишкенин улам быныглап, эде тургузары негетинин илген чүүлдерин чаартып, нийтииле будурулгенин амык-тын, үрө-түнчелдин бедидериниң бөтүг хемчеглерин совет кижилик, амыктын аңгы ап эгелзэн. Тоску беш чылдың баш-тайгызынын планын оналгаларын хуусаа бетинде күөсө-дир, ону чедип алырда эртем-техниктиг депшиилгенин че-дишкенин долу ажыглар сорулганы москвичиларын эгелзешкенин бугуар бистиң куш-амыкчы коллективтеринс салып, бедитин социалисттиг хүлээлгелерин күөсөдип кирип-кен.

Бүгү чуртта ышкыш, Тываның улуттук, тууду, транспорт, хандырылга амылдакчылары четкир болгаш эки шынарлар продукция будурунине арга-мергежилди, чогаадычы эн-ергиязын мобилизастаан. Эрткен беш айларда продукцияның көл хеирлерин будуруп, сайгарганын планын улуттук бу-дурулгелери ажып күөсеткен. Электростанция, хөмүр-дөш чергели улуттук чугула адырларында хөмүлдөнч тем-пиз бедиди.

Чедишкенин мензегермейн, улам бурунгаарлаарынын, шийтирлетиминиң айтырларга кичизгейни мензегер-миз чугулаан В. И. Ленин айткан чорашан. Бо талазы-биле бөтүг ажилды будурулге черлеринде экономиктиг албан, оң амылдакчылары, актив чорудар ужурулг. Амылдап турао нийти бүгүдөинге оң амыктын ужуру-улазаны, оң ил-лектике, нийтиелге берип турао амыктын улазылып тайыл-бырлаарында эгелзеш, будурулгенин сайзыраңгайжыдарына чедир экономиктиг кирип үлүгү улуг. Эң зөвсү чарыг-далдары үндүрүп тургаш, хей болгаш эки шынарлыг пре-дукция будурун чугула. Ол сорулганы чедишкенин бот-тандырап төлзөдө будурулге черлеринде экономиктиг ана-лизти чогуур деңгелем тургузары негетинин турар.

Бистиң социалисттиг планын ажил-агыл чорудулавыста продукция будуруп турао организация бурунунде планнаш-кын, экономиктиг санаашкын, сан-хө айтырлар чугу-ла чери эгелзеп турар. Ынчалза-даа бо талазы-биле ажил-аы улам сайзыраңгайжыдарын, чүгө сан-түн, отчет, үчөт тургузарын зөвс, а ажил-чорудулавын бүгү тала-биле ана-лизтээр экономистерден, планнашкылардан, нормиревши-терден негетинин турар.

Улуттук кол-кол адырларын планнашкының болгаш экономиктиг идиг берикшикин чээ системанынче шийти-чен сондо экономиктиг быраларың укур-дузасы, ролю дыка улгаткан. Республиканың будурулгелериниң нурулайы чээ система бугуар амылдап турао болгаш продукциянын хей кезин берип турар. Экономиктиг реформа, бүгү-ле чээ чүүл ышкыш, бодунга дөмгө орутуу ыңдыг-ла белен амытпазы билдингир. Сорулга болза мурнакчы дуржулагы чогаадычы эзу-биле, тус будурулгениң байдалыга таарыштыр ажы-лаары, экономиктиг билгилерин үндешкенин амыктын бу-рунунге өрөдип, тайылбырлаары болур.

Реформаның кол негелдиз болза будурулгениң амыктын, үрө-түнчелдин бедидери болгаш. Ону чедип алырда, ажил-чын, инженер, удуруткуч киши бүгүдөи материалдарын, чиг-атти, куш-ажыл кулааыларын намын чарыгдар, дериг-хөрсөлдери долу ажыглар, технологияны сайзыраңгай-жыдар дээш демиселге илелкиг кирип ужурулг. Олар-нын үрө-түнчелдин ажил-ижиге идиг бээр экономиктиг

хемчеглериниң ролюн реформа бедиткен. Чээ система будурул-гениң планнашкынынын шынарын экижиктен болгаш ажил-чы чинарда күөнишкенин, чогаадычы эзу-биле ажил-даарын негээр.

СЭКП ТН-ның сентябрь (1965 ч.) Пленумунуң сонда рес-публиканың улуттук будурулгелери чээ системаның негелдиз-инге дүүштүр ажил-херекти эде тургушкан. Дыка хей завод-тарны, комбинаттарны партия организациялары удуруткуч-ларын, инженерлерин, амыкчыларын экономика талазы-биле өрөдиге хара тууду, мобилизастаан. СЭКП Кызыл хоорому, «Тыва даг-дугу тууду» эргелелинде партия буду-рулгелерде экономиктиг чөвүлелерин тургузуп, эртем-тех-никтиг, практиктиг конференцияларын эртирип турган. Ынчалза-даа сөөлгү үеде Кызыл хоорайның партия комите-ди бо ажилды ала-чайгарлаашкынче кирип, чөвүлелдин амыктын илелкигидер хемчеглерин албастаан.

Никитиз-биле республиканың будурулгелеринде экономик-тиг амыктын деңгели чогуур негелдиз долу хандырып шы-даан турар. Бугурулгелериниң план-экономика киждисте-ри чүгө өчөтүгү сан-түнчүр үндүрери-биле кызыгдалары таарылгалар кайы хей. Чамдык ол ажилды бугуларг учу-биле безин деңгештир чүүлдер бар. Чамдын кичи-тер: Кызылдың сүт заводу. Техниктиг деңгели бедик буду-рулге. Ынчалза-даа продукцияның хемчээли, шынары ол деңгелден чавыс. Чүгө? Бугурулгедэ экономиктиг анализти чоруткан турар. Нөл фондустары ажыглар туарынын көр-гүзүп экономист безин харылап шыдаас таарылга тур-ган. Завод технологтуг чорудулгага хей сүт хөргөлөп, ол дээш артык чарыгдалар үндүрүп, продукциянын бот-үңзүн аартадыр турар. Оң чылдаагынын тодарып, чарыгдалды ээзизедириниң хемчеглерин ам-да албан. Бир зөвс эконо-миктиг амык хун бурунчү кичизгейинге турган, анализге үндөшкөз, организм-техниктиг хемчеглерин алып болза, байдал эки турар ийи.

Экономиктиг анализти донтаамал чорудуп, мамналгалыг амылдавышан, бедик шынарлыг хей продукция будурун-иң аргаларын тыяарыга калбан массаны кириштирип, оларын чогуулаарын күштелдери чугула. Бо хөреке бу-дурулге талазы-биле донтаамал амылдап чөвүлел хуралдар-нын ролюн бедидип, социалисттиг чарыштың дээштиг сал-дарын чедип алыр херек. Ийи-үш чыл бурунгаар Кызылдың туувику заводу хондунгай будурулге турган. Оң техниктиг сан-хө деңгели кууду, технологтуг чорудуу хажыаар чүүл-дер турган.

Заводтук коммунисттер, профшилер организациязы эконо-миктиг анализ бюрозунуң амыкынга мурнакчыларын хара тууду, чартыкчы саналдары дүгөн шийгездириниң хем-чеглерин алган. Эки амык дээш кичилери шаңап-макта-арың бүгү хеирлерин амылдап турар. Түңгел — завод-тук экономиктиг, техниктиг байдалы экижиз.

Кызылдың туувику заводу ышкыш, тууду материалдарын улуттук эргелелин чыгарганында турар Кызыл-Мам-лыктың туувику заводу будурулге чорудулгасы таарыш-кынмаан, оң экономиктиг, сан-хө көргүзүлгери багай. Кызылчыларың дуржулагын ол будурулгеге негелдирин, Кызыл-Мамалыктың туувику заводу-даа, тууду-материалдары-ның улуттук эргелели-дээ хөреке албайн турар.

Республиканың дыка хей будурулгелериниң продукция-зын бот-үңзү аар, ажил-агыны зөвс чоруткан артын чарыгдалар үндүрүп, куш-амыктын будурулгелерин бедит-пейн турар черлерде партия организациялары политмассалыг ажилды күштелдирер, кадрлар ортузунга экономиктиг өрөдигени үеңи негелдизинге дүүштүр тургузар херек. СЭКП-ниң XXIV съездиниң шийтирлерин уду-рулга будурулг. экономиктиг ажилды сайзыраңгайжы-дары тус-тус будурулгелерде партия, профшилер организация-ларының, удуруткучларын хүлээлгези.

Хавыяалыг бригадир

«Тыва көдө тууду» трези-тургустуга ла үр болбаан, ыччалза-даа амык Тываның көдөзлөк арнып чарты-рынга илелкиг кирип, улус ажил-агынын хөтө-дөзүн сөсч беш чыл пла-нын күөсөдиринге чыгып үлүгү кирип. Республиканың кайы-даа будурулгасы бар болза, көдө тууду-жыларын амылдап турар, чөп то-вар. Олар колхозтарга, сов-хозтарга хей санын чурта-га бажынаарын, чырыдып-кын, эмелге болгаш култу-ра албан черлериниң тууду-ларын, кажааларын кылып берген.

«Тыва көдө тууду» трези-ниң көчүп чоруур № 585 ме-ханастаттыг колхознам биче зөвс хемчээлгит тууду-ларын Танды районун ажил-агыларынга кылып берген. Бо коллективте Николай Иванович Кудымов удурут-кай коллективте бригаданы амык планын ажып күөсөди-ри, кыптан туудуларын шынарлыг дээш сөөлгү чыл-дары үргүлчү мактадыг кел-ген. Ынчалза-даа эртен беш чылдын оналгаларын күөсөдиринге оңа шыла-рада, «Мекетей» сохоту-го, көдө амык-агыл Дуржула стаплаганын малчыларын-га, ажилчыларынга ийи ө-бүдө чурттаар 60 бажынын, ийи муң баш хире мал ки-рер кажааларын. 3200 тоина тарар турар складты. Дүгөн сүүртэ 350 үрө-түрөк пилон-ларын, ийи туудула ба-жыкыл болгаш аске-даа об-ектилерин амылдага кири-ген.

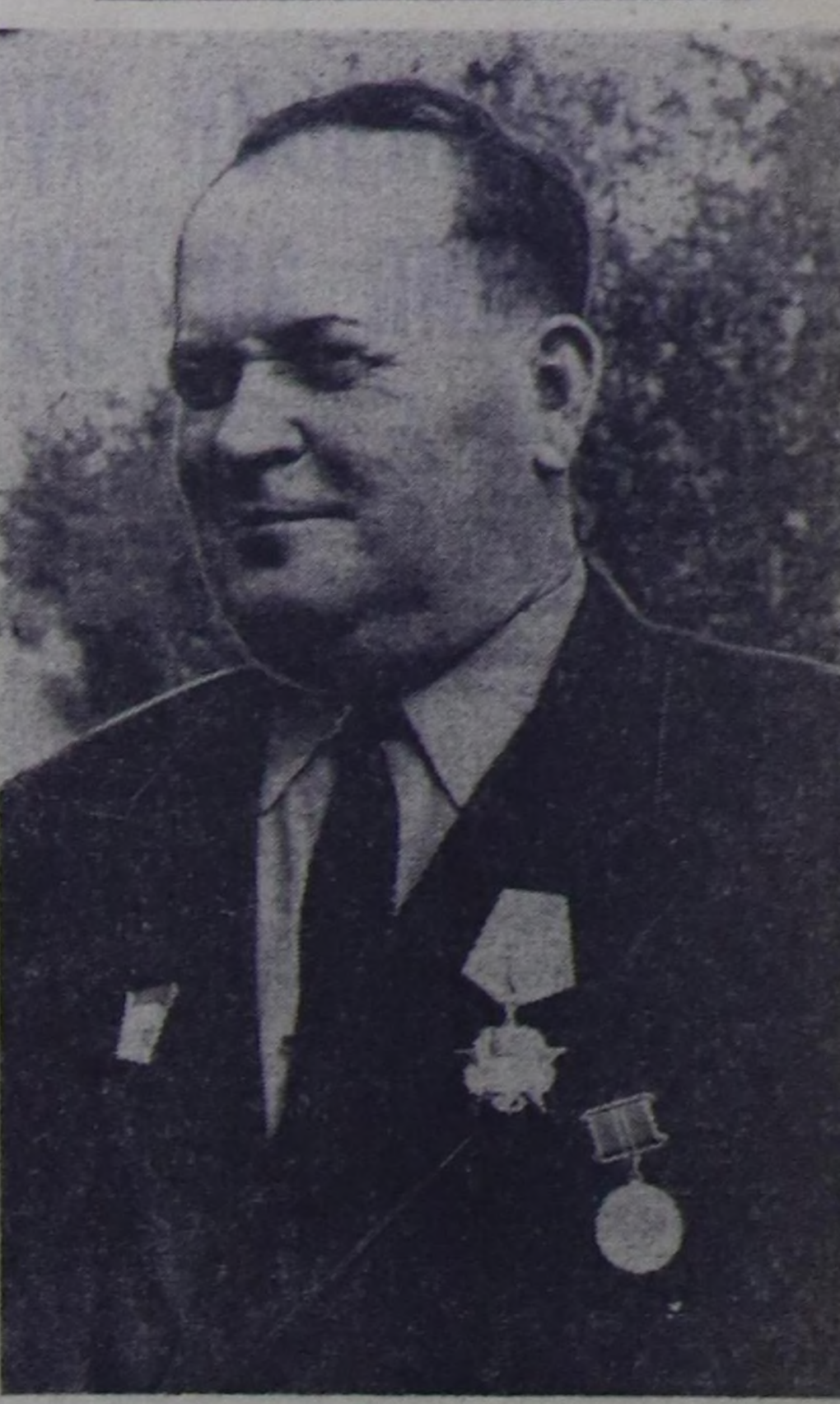
Бо бүгү ажилдарын чогуур хуусаада дүгөн, шынар-лыг доозарын бригадир Нико-лай Ивановичтиң амы-лынга харысалааны, кижи-лер-биле амылдап билери, негелдиз улут салдарын болган. Ол бригаданын ажил-хөдө дээш үргүлчү са-лын човал чорутуп. Ынчанга эш Кудымов тууду мате-риалдарын, дериг-хөрсөлдери баш бурунгаар четкери-биле бөтөлек алып, оон учурунда даа тууду-жылар болба.

Николай Ивановичтиң бригаданын кезигүл буруу тууду-жыларын ийи-үш оон-даа хей мергежи-лин шийгездир алган. Янзы-бүрү ажилдарын шынарлыг кылырда, куш-амыктын бу-дурулгелерне бедидерге таа-рымчалыг байдал тургусту-ган. Ол чедишкенин чүгө ту-дугулар донтаамал раарла-тарын улам бедидип, ам-даа чал-чаа мергежилдерин че-дип алып соруганы салган-нар. Мурнакчы бригаданын ажил-иштеринде ову күө-сөдип бурунчу долу арга-лары болгаш курдамырлары бар.

Тууду амыктың бодунуң намынын 22 чылын бараан болдурган дуржулагы Нико-лай Иванович бригаданың кезигүлдериниң мергежил-ни бедидерге үргүлчү дуулап, өөрөдип келген.

Давыдгар амыктың бер-дигең, планын оналгаларын күөсөдир дүш мога-шыл-аг чок сагыш салып чоруур эш Кудымов куш-амыкты че-дишкенин дээш каш улаа шаңалын, мактадыг келген. Хоочун тууду-жыга Тыва АССР-нин алдарыг тууду-жы-ау деп хуулау-т В. И. Ленин чылды тымыскай. В. И. Лени-нин тууду-жыга хуулау-т бээр 100 чыл оонга төлөтпүг амык дөш кылай мала-ны алган. Сөсч беш чыл пла-нын күөсөдиринге кыска чедишкенин база бедик көргүзүлгери дээш Октябрь

Беш чылдың маадыры

Револуцияның ордени-биле шаңалган.

Чазактын бедик хавыяалыг Николай Иванович хуулап алгаш, чугулааны болза: — Бодунуң тууду-жыга куш-амыктын чазактын бедик-биле үчөтүнчеге уду-биле өөрүп, четкери. Анаа хы-рын кылып СЭКП-ниң XXIV съездинин улаа ажил-агынын хөтөдөзлөк Тоску беш чыл планынын Директи-валарын күөсөдир-биле киш дактыр күөнишкенин амылдаарын хуулаан.

Алдарыг тууду-жы, дуржу-галыг бригадириниң сөзүн сөзү ажил-иш-биле кырып-пайн турар. Чээ беш чылдын баштайгынын эртен беш айларда бригаданың кези-гүлдерин Дуржула стаплаг-зында ийи ө-бүдө чурттаар бажынын амылдага кирип-ген аске-даа туудуларын кылаан. Олар ай санында дү-дүгөн оналганы 130—145 хуудан куудулапай турар.

Хавыяалыг бригадир бол-гаш оң эртерин чээ беш чыл-дын планын оналгаларын долур боттандырап, кезигүлдеринге боттандырап.

Т. ХЕРТЕК.
ЧУРУКТА: Н. И. Кудымов.
А. ПРГШТИН.
ФОТОЗ.

ТУДУТЖУЛАРЫН ЧЕДИИШКИНИ

Тоску беш чылдын баштай-гызынын планын онала-зын күөсөдир дээш респу-бликаның тууду-жылар боттары-ның бар арга-куралдарын моондеш. Чээ беш чыл эге-лден бээр беш ай чарты-гы эртен. Бо үеңиң дур-жулаа Тываның тууду-жы-лар чылдын баштайгы чар-тымалың 116,9 хуу күөсөдип, биче зөвс чедиш-кенин амылдаан. Эртен чылдын ол үеңи-биле дең-гелдиз өүздө 200 хуу болган.

«Тыва даг-дугу» комбинат. «Тыва көдө тууду» трези (бо-дунуң тууду-жыларын). «Кызыл электростанция тууду» эргелели. Тыва АССР-ниң Мезарияна бол-гаш сүт амык-агыл министр-ствоз кол фондустарың ажил-лаа кириптериниң планын амык күөсөдир.

Бо чылдың эртен беш ай-ларда «Тыва даг-дугу» ком-бинаттың үрүмчел-сорттар комбинаттың, 140 орунуг урутар салды. 35 муң гек-тар оларын сугулаанган. 1500 баш хой, 300 баш ийек кирип кажааларын амылда-га кирип.

Чурттага шөлүн ажыг-лаа кириптерин чартык чыл планын күөсөдиринге чоок-шулаан. Ам ол 91,5 хуу чет-кен. Чурттага тууду-жы ка-питал салышкынын эртен беш айларда шийгездир ал-зыр экижиз. Бо талазы-биле эртен айларын оналаанга 112,8 хуу боттандырган. Тыва-ның амыктын чоңу чыл эге-лден бээр эртен чылдын ол үеңи-биле турганын кол-дуулаа муң квадрат метр хой чурттага шөлүн алган.

«Тыва көдө тууду» трези, орун-тууду эргелели. «Көдө электри тууду» тууду-монтаж эргелели, № 72 мехколхоза, «Тыва даг-дугу» тууду эр-гелели болгаш өскөдөр-даа беш айларын тууду-монтаж ажилдарың даа агазын күөсөдир база боттарынын

ажылын экижип. «Тыва тууду» трези, «Тыва көдө тууду» трезиниң № 741 мехко-лонназы чурттага бажыны-рын амылдага дужаарын чартык чыл оналаанга өскө-дөр мурнай боттандырган.

Тууду-жылар бүгү күнүгү кол фондустарын амылдага кириптеринге моондештиг тууду-жы өскө үчөтүнчеге ажилды экижип шыда-аан. Оң үңгелдиз беш айларда капитал салышкы-нын планын республика нийти-биле күөсөдир. Школа, урутар, эмелге, култура албан черлериниң тууду оожум темпиге чорут-турар.

ЧАРТЫК ЧЫЛ ПЛАНЫ КҮҮСЕТИНГЕН

Кызылда тууду материалдарың комбинаты бо чылын амылдап эгелзэн чээ тууду организациязы. Ынчалза-даа ол бодунуң күчүн көргүзүп эгелзэн. Чартык чыл планында көрдүгөн 160 муң рубльиң продукциянын будуруп үндүр

тургаш, июнь 20-ге 164 муң рубльиң тууду материалдарын будурун, сайгарган. Бараның бетуну 2461 кубометриң бугуруш, ол талазы-биле планын 200 амык хуу күөсөдир. Эптээр демит-бетуну 1229 кубометри будурун.

АДА-ЧУРТУН УЛУГ ДАЙЫНЫН КИРЖИЧИЛЕРИНГЕ, ЧЕР БӨМБҮРЗЭЭНИН БУГУ ХАМААТЫЛАРЫНГА ОРБИТАНЫ БАШКАРААЛГАЛЫГ ЭРТЕМ СТАНЦИЯЗЫ «САЛЮТТУ» ЭКИПАЖЫНЫН КЫЙГЫРЫ ТАЙБЫН КАМГАЛАЛЫН СОВЕТ КОМИТЕДИНГЕ

Фашист Германиянын Совет Экилетин-ге өөр эзу-биле халлаашкын бээр 30 чыл болган хүнүн-де салып дачыштыр ада-чуртун Улут дайынын бугу кир-жикчилеринге, бугу совет кижилерге. Чер бөмбүрзээни бугу хамаатыларынга кий-тимг кылып түр-бис.

Вистер ам посмос дайынын дерис-кенинде ийи негелдиз ажил чоруп кел-ди. ыңчанга бистиң бичи ак-көк пла-нетымы кайы хире кайгачык-чараш деп чүвени көрүп, бугуружиса.

Ол планга кырынга хей жылдын кижилери ажил-шүжүгө таарыштыр дайын бөп бодуру кижиниң сагыш-секи-линге безин кирип-тир. Ынчанга тай-бын дээш демиселдериниң одуруттарын улам сыйып каттыштырарын, дайын ка-жан-даа «болбас» деп чугулаарынче «Са-лют» станциялан кыйымып түр-бис.

«Салют» станциянын экипажы: ДОБРОВОЛЬСКИЙ, ВОЛКОВ, ПАЦАЕВ.

Орбитаның „Салют“ станциязы ужутпушаан

Укудуушкун башкаар төп. (СЭТА). Июнь 22-ге орбитаны башкарылагал эртем станциязы «Салют» Москваның-биле 12 пак турда Черни 245 катап дол-ганга.

Орбита станциязынын команжыр Гео-рий Добровольский космоста укудуушкун-нун 16-гы хүнүнүн программанын күөсө-дип, хөд спектрорафанын дуула-биле Чер атмосфераның физиктиг ши-нарларын шийчилерин үргү-жү-дөз. Ол шенделде үеңи-биле космонавт Хун чээ үнүп болгаш ажал турар байдала Черни кырын спектротометранг ал-га-биле хайгааран көргөн. Хемчешкенин Хун чээ-ла бактылап үнүп отурундал эгелзэн, оон шүт ажыталып киреринге чедип кылган.

Космостун чырын оннерин «Салют» станциянын экипажынын шийчилеп тура-ры атмосферага хүн терелденишкенин хуваашкынын тодаларында шын түн-уелдерин бээр. Оон агады инженер-ше-некчи Виктор Пачаев чер кырында хө-дөдөп үнүп Хун чырынын байдалын шийчилээр дуржулагын кылган.

Космонавтар төлөдөинге репортажы кылган, паран тургузугат үнүштерин өзүп, узаарында деңиз чок байдалын саа-дарын тодалары биологтуг шенелдерин дугайын чугулаан.

Станциянын экипажы ол ышкы Чер кырында будурулганын тыштырын, ийи-лөн-хаттын шийчешкенин болгаш өскө-даа агаар болушкунунарын хайгарганын үргүжүлзөдөр. Чижээ, космонавтар Га-лай ордулуктар делвешкенин пикнуун тыпкан, чуртка тырттырын алганар. Эден каш пак сонда шикон Австрали-янын экижеринге көтүп келген.

Станциянын ийиңде температура, ба-зышкы болгаш газ составтарын санап каан хемчээлде. Космонавтарын байдалы эки.

СССРЭ-нин чазаның медеглели

Чоокта чээ СССРЭ-нин Ва-шингтонда, Пекинде, Париж-те болган Лондонда экижис-тер ядролук кургунелерниң ко-ммунисттиг кызылдар дугу-лайыда айтырарын талазы-биле СССРЭ-нин чазаның ме-деглелин дараалыга тексе-ткени Совет чазактын даа-канын бугуар АКШ-тын, КР-нын, Франциянык бол-гаш Англиянык чазактарыга дачыккан.

Ам бөсчү ээрби беш амык чылда кижиле төрөткен деле-гей дайынын аныктыг таарышпаан. Моон-биле ка-ды тайбын ам-да бажы зөвс болуп артышпаан. Чер бөм-бүрзээниң ол-бо делвешкенин-ге шериг медеглелин аныкты-гы болган дайынын дүш-күрүгүг чорутууң одагылар тыттып, глобалдыг хемчээл-дин шериг медеглелин анык-тын амыктын хөдөө артын турар.

Делегейиң бүгү амыды-ларга оңа таарыма чок салдарын чедип турар ол факторларын бирозин болза, чегелденишкенин эңсир-бээр будурун бот турар. Оон өскө таарылга турган болза, экономиктиг болгаш сошал делвешкенин дүргездирге, улаустарың нагай чорутуу амыктын болуп материалдыг болгаш нителетулдуу аа-жык хой кулааыларын чөт-челер турар дугайын чугу-лааска безин чегелденишкенин кириптер эңсир будурун эң-не амык-лыг бот турары тодарып-тыттып. Улаустарын салып чо-лаашкын, боттарынын кел-дир үеңи дээш оларын дүв-рээниң хамыктын мурнула өскө-биле толашкан.

СССРЭ-нин чазы адролук чексизтиг күрүлелерин чазактарында, оон оңа уут-какты күчүгү, бир зөвс чек-сизтиг ужуру айаа чөдө болза, оон өчүмүгү ур-жуктары, адролук дайынын делвешкениң бүгү улаустарыга таарыштырып болур кыжы-даан болгаш хооураалыг тускайлап айтырылган эрге-жык чугулаан майда тодар-гайлаары албан зөвс деп кө-рүп турар. Адролук чексе-ленишкенин эңсир буду-рун кыжылаары дээш де-мисел чамдык эки талазын бажынарга чедирер болза-ла, адролук күрүлелерин шийгашканында массалыг улаустарың улам хооу-раалык чексизтериниң моон-дешкенин чорудулаан ам дээрденде дээр тыгын шы-даан фактыга адролук бүгү күрүлелерин негелдиз хандырылгы эргежон чугула.

Адролук чексизтиг дүжү-реңиң айтырларын ший-тирлериң чангыс аяк көр-чүк адролук күрүлелерге ам дээрденде чок, бо айты-рыларын талазы-биле олар-ның үзэл-болдурлар хөндө-дө бажылаачан деп чүвө бил-дингир. Ынчалза-даа адролук чексизтиг дүжүрлериң орук-туу нийти күженишкенин-биле ажадар төлөдө боттары-ң үзэл-болдурлар чооктуу-лаштырылгыч улазылган амыкты адролук күрүлелер-ниң кады эгелзөрүнө олпаш-кы болбас ужурут. Ону улаустарың эрге-ажыктары, бүгү күрүлелерин, оон ийи-гиде бир-түз адролук талазы-биле улам чарыгдалары-ның аргазынын орутпа, хан-ды адролук чексизтиг ула-устарың аргазы-биле олар-ның амык чок чоруп улам илелкиг маталдык болур төлөдө адролук күрү-лелерин боттарынын эрге-ажыктары негет турар.

Ол бүгү болдурларын бары-м-даа, Совет чазак адролу-гук чексизтиг беш күрүлел-ни — Совет Экилетиниң, Американык, Катышкай Штаттарының, Кыдат Ула-ре Республиканың, Франциянык болгаш Великобританиянык конференцияны чоокту үе-ге чымыдырып санаалдап тур. Бо чөвүлдө хуралта нийти-биле адролук чексизтиг дүжү-рлериң айтырларын чугу-лаашкын көр болза чогуур ийиң. Чугулаашкынынын ийи-гү түшүн болур дүжү-рлериң дие, ол дугурулаа адролук чексизтиг дүжүрлериң хемчээлериң бүгү коммуни-сттиг-да, баа ол соругаже чорут чедир бээр түс-түс хемчээлериң-дээ хараа тут-

Чогаадычы эзу-биле

«Тыва кобальт» комбинат-тын электростанцияны кол-лективте тоску беш чылдың баштайгызынын планын сору-галарын хуусаа бетинде күө-сөдир дээш улут кодуруш-шын-биле ажилды турар. Июньнун будурулгасын чээ эртен чогууда хуулап, июнь 13-ке чедир күөсөди-кен.

Электриг С. Крыловтук киниге саналы будурулгедэ шийгездик. Оон узуру-ула-зы мылгып. Металлургар суурунун дашкык электриг чорудуушкынын автоматтыг эрга-биле кысыр, өжүр-схеманы ол чогааткан. Моон мурнунда бир электриг кижил-нин кылып турган ажилы (инжениерге чырыкты кысыр, эртен 4—5 пак үе-ңи-де ону өжүр) автомат күөсөдир апарган.

Электромонштар П. Род-кин, А. Фомин, Г. Чураков — будурулгенин мурнакчылар, Олар электриг дашкыкынын чымыдырып чымыдыр таллазы-биле бөтөкчү комите-тин тургузарына база уду-рулапай турар.

Адролук күрүлелерин бу-рунда бо бүгү айтыр-ларын талазы-биле тургу-стууп бодуру бодуларын СССРЭ-нин чазы сонугула-биле маван турар. Бо меде-гледи адролук чексизтиг дү-жүрлериң айтырларын чөт-челер турар бугуар улаа кичизгейин-биле көрүп, адролук күрүлелерин катты-лап күженишкенин-биле бо айтырларын шийтирлериңе бугуарлаашкынын ханды-лар дээрденде илелкиг СССРЭ-нин чазы илелкиг тур.

М. БЕРТАР.

ДЕМИР-БЕТОН КЫЛЫГЛАР ШУУЖУПТУР

Чаа техниканы чүге ажыглавайн
турарыл?

УЛУГ СЕСТРА

////////////////////////////////////

Политөөредилгеге баш удур белеткенир

СЭКП Эрзин райком
пропаганда болгаш агит-
кылдизинин эргелекчиз

МАГАДЫЛАЛДЫГ БЕДИК ДҮЖҮТ ЛЭЭШ

Часыны сугарып, соонда тартыгыңны ийгээр сугтарылаңа эмгегеңден туруп, Тартылаңа гарылаңа аңгилма дөңдөрүн сугтарыңчы ийгегең сугалдыңа. Муну чартык чыгараңа сууруңа тургузгараңа алаңа мадыңа сугтең суугең о болуп чүчү болдувар артылаңа кураылаңа амылаңа гар.

М. СУНУЖА

